

Udruga 4 Grada Dragodid Priručnik za izradu slamnatog krova

Put iza nove bolnice 5a, 21000 Split (sjedište)
Prilaz baruna Filipovića 4, 10000 Zagreb (pošta)
www.dragodid.org/info@dragodid.org

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

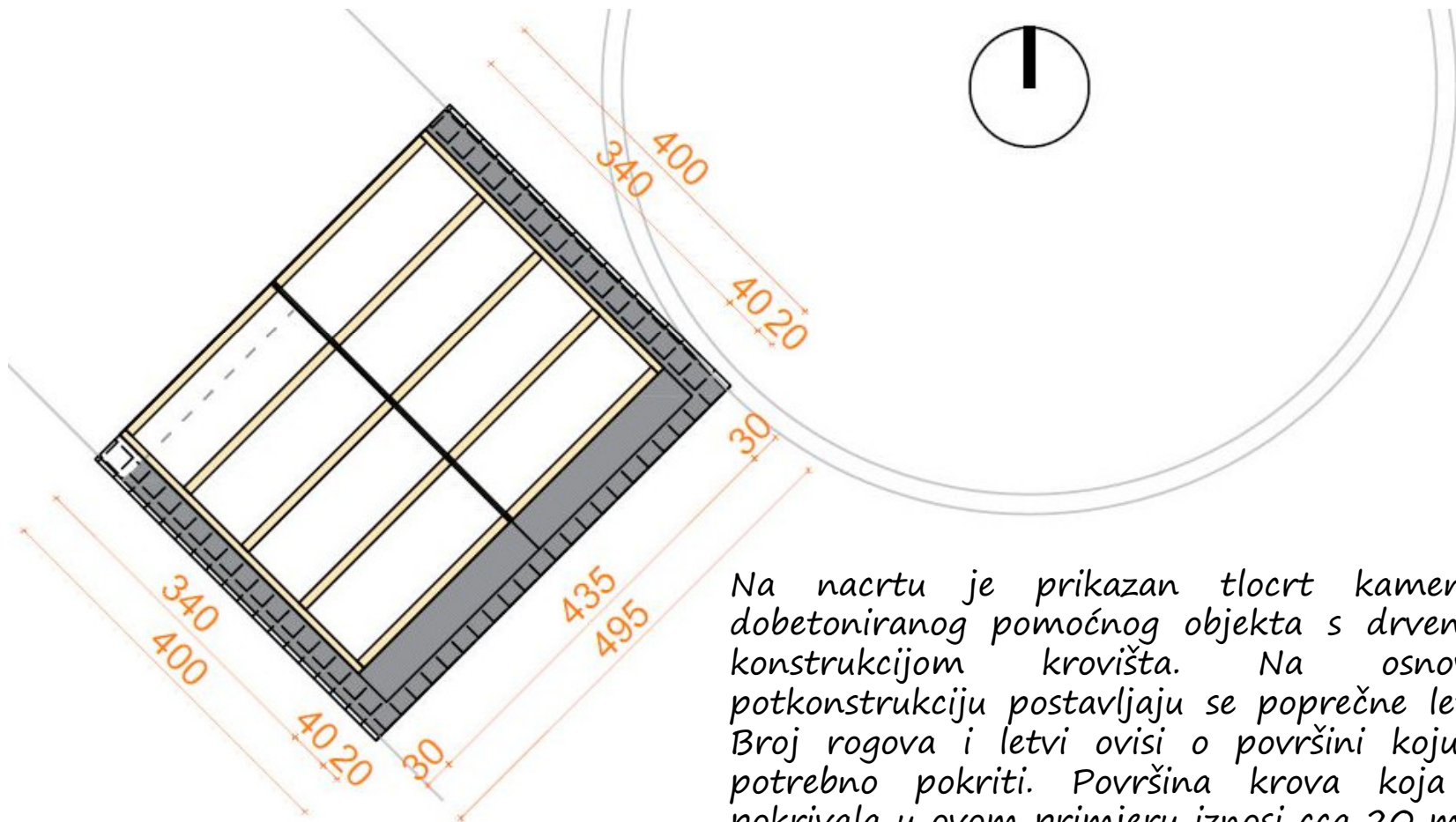
U ovom priručniku bit će prikazani svi koraci i detalji izvedbe tradicionalnog slamnatog krova pomoćnog objekta na kršu. Kao primjer korištena je kamena kuća smještena u mjestu Veliki Godinj – zaselak sela i župe Rašćane, na sjeverozapadnim obroncima Parka prirode Biokovo, ujedno biser i muzejski primjer pučke arhitekture i graditeljstva Vrgorske krajine i Dalmacije. Ova jedinstvena ruralna cjelina od 2008. zaštićena je kao kulturno dobro Republike Hrvatske. (<https://registar.kulturnadobra.hr/#/>)

Pažljivijem oku neće promaknuti ranije intervencije cementom na objektu te korištenje piljene građe, pa i pitanje odakle slama (iz Zagorja!), ali smatramo da to nije razlog za cenzuru. Sigurni smo da se i dalje radi o vrijednim uvidima u tradicijski fond znanja, a oko znalca znat će razlikovati starije slojeve od novih. Ono što smatramo da prije svega treba pozdraviti jest trud da se stari objekti i ambijenti drže u redu i funkciji (i to koliko god je izvornije moguće) te da se praktična znanja, nazivi i sjećanja prenesu dalje – u obliku u kakvom danas jesu.

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

3

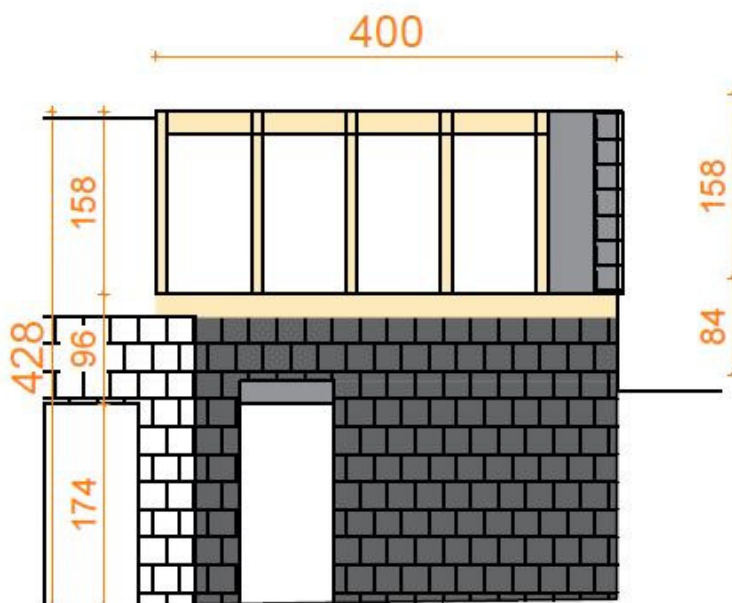
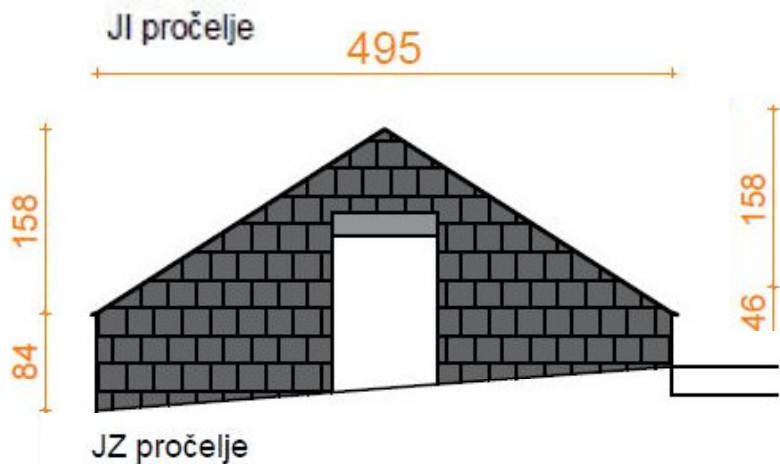

Na nacrtu je prikazan tlocrt kamenog, dobetoniranog pomoćnog objekta s drvenom konstrukcijom krovništva. Na osnovnu potkonstrukciju postavljaju se poprečne letve. Broj rogova i letvi ovisi o površini koju je potrebno pokriti. Površina krova koja se pokrivala u ovom primjeru iznosi cca 20 m² – 2 strane krovništva nagiba 56°, širine 2,6 m i dužine 3,8 m).

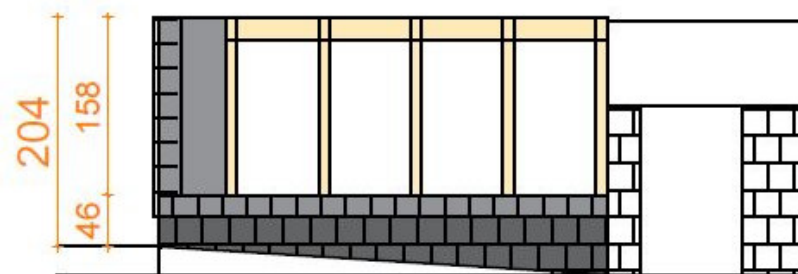
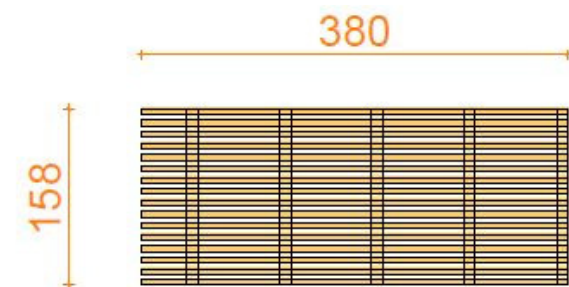
Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

4

Shema drvene konstrukcije - 5 rogova
10/12 + cca 15 poprečnih letvi 3/5

Pročelje koje se pokrivalo u sklopu radionice.

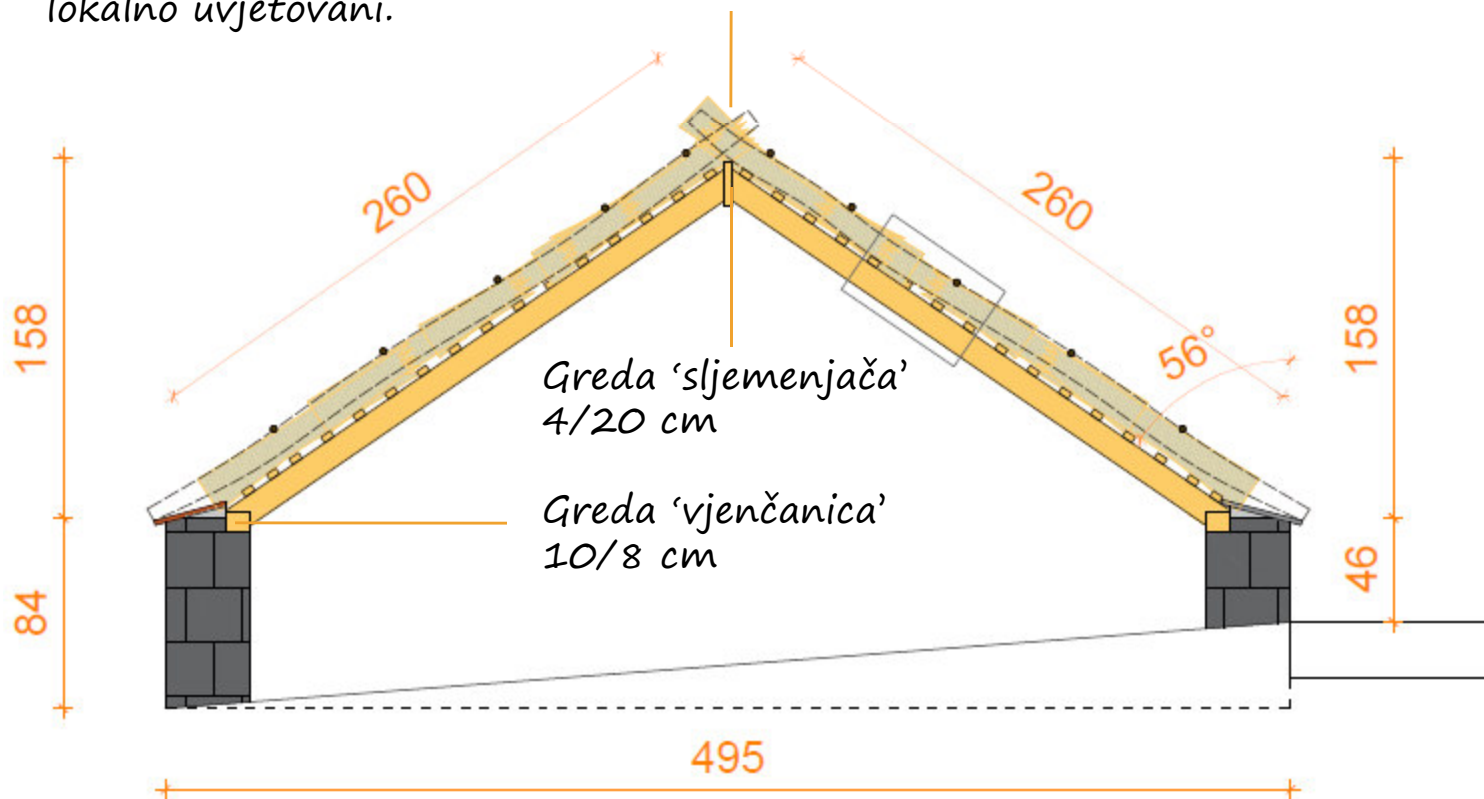
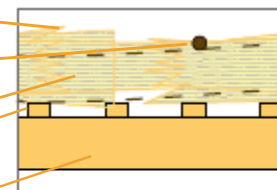
Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

5

Križnice se povezuju žicom (u križ) na sljemenu, a zadnji red ručica slame naslanja se na onaj druge strane krovništva. Česti su slučajevi gdje se preko sljemena zadnji redovi ručica preklapaju, međutim takvi detalji su lokalno uvjetovani.

Ručice slame
Pošivača ~Ø3 cm
Križnica ~Ø10 cm
Letve 5/3 cm
Rogovi 10/12 cm

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

6

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

7

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

8

Što je sve potrebno?

1

2

4

3

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

9

1. **Križnica** – čvrsta oblica $\varnothing$ ~10 cm koja se postavlja na samim rubovima krovšta te služi kao rubnjak pokrovu od slame. Postavljaju se po 2 križnice sa svake strane krovšta i vežu se zajedno u križ na sljemenu krova. Najčešće se koristi hrast zbog trajnosti. Također, za njih se pričvršćuju i pošivače na svojim krajevima, a ukoliko je potreban jači pritisak pošivača o slamu, mogu se i ugurati ispod križnica.

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

10

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

11

Nije obavezno

Detalj priveza drvenog 'ravnala' koje se koristilo za pridržavanje i ravnanje reda ručica slame, s obzirom da su bile nešto većeg promjera. Po završetku svakog reda, odvezuje se i pozicionira na razinu sljedećeg reda.

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

12

2. 'Ručice' – povezani snopovi slame debljine koja se može komotno primiti u dlanove i dobaciti osobi na krovu, cca $\varnothing \sim 10-15$ cm (u ovom slučaju bile su nešto šire – $\varnothing \sim 35$ cm). Postavljaju se na drvenu konstrukciju, gusto jedna pored druge, u nekoliko slojeva po krovu. Slojevi su u razmaku od cca 0,5 m. Kreće se od vijenca prema sljemenu, a zadnji red ručica se okreće naopako – bazom stabljike prema gore. Tek po postavljanju cijelog reda ručica, skidaju im se povezi. No, po 2 rubne ručice uz križnice uvijek ostaju povezane kako bi cijela struktura bila čvršća. Ručice se prije polaganja dobro nabiju o tlo kako bi redovi bili što uredniji. Također, ne smiju biti presuhe jer tada lakše pucaju i narušavaju kvalitetu krovišta.

S obzirom na većinski korištene krupnije ručice slame, za pokrivanje cca 20 m² krova, iskorišteno je ukupno 40 ručica – 4 reda po 5 ručica na svakom krovu.

*izuzetak – u podlozi prvoga reda uz vijenac, iskoristilo se nekoliko manjih ručica $\varnothing \sim 15$ cm).

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

13

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

14

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

15

3. 'Pošivača' – čvrsti kolac (na predmetnoj lokaciji koristi se jasen, a može se koristiti i crni grab) koji poprečno pričvršćuje i pritišće ručice slame. Svoje ime duguje tome što se šije za drvenu konstrukciju i na taj način veže krov. Pošiva se onoliko puta koliko konstrukcija ima rogova, vezuje se uz sami rog te potom povezuje s poprečnom letvom. Idealno se postavlja 1 pošivača po punoj dužini, no mogu se postaviti i 2 te se učvrstiti na spoju. Postavljaju se u razmaku od cca 0,5 m. Svaki red ručica se postavlja tako da pokriva pošivaču prethodnog reda, izuzev prvoga uz vijenac i zadnjega uz sljeme.

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

16

Priručnik za izradu slamnatog krova
Udruga 4 Grada Dragodid

17

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

18

4. *Drvena igla i žica* – Velika (drvena) igla kroz koju se provuče fleksibilna žica te se njome pošiva i pričvršćuje kompletna konstrukcija. Tradicionalno se pošivalo sa slamom i vrbovinom, međutim danas se ipak koristi žica kao efikasnije rješenje.

Priručnik za izradu slamnatog krova
Udruga 4 Grada Dragodid

19

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

20

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

21

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

22

Priručnik za izradu slamnatog krova
Udruga 4 Grada Dragodid

23

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

24

Priručnik za izradu slamnatog krova

Udruga 4 Grada Dragodid

25

Udruga 4 Grada Dragodid Priručnik za izradu slamnatog krova

Put iza nove bolnice 5a, 21000 Split (sjedište)
Prilaz baruna Filipovića 4, 10000 Zagreb (pošta)
www.dragodid.org/info@dragodid.org